

С Р П С К А   А К А Д Е М И Ј А   Н А У К А

ИНСТИТУТ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК

ЈУЖНОСЛОВЕНСКИ ФИЛОЛОГ

ПОВРЕМЕНИ СПИС ЗА СЛОВЕНСКУ ФИЛОЛОГИЈУ

Уређује

А. БЕЛИЋ

уз сарадњу

д-ра *Алексића Радомира* (Београд), д-ра *Вуковића Јована* (Сарајево), *Конеског Б.*
(Скопље), д-ра *Нахшигала Рајка* (Љубљана), д-ра *Скока Пејра* (Загреб),
д-ра *Стевановића Михаила* (Београд), д-ра *Томановића Васе* (Скопље),
д-ра *Храсте Миша* (Загреб)

XX КЊ. 1—4

БЕОГРАД

1953—1954

ПРИЛОГ ПРОУЧАВАЊУ АРХЕОЛОШКЕ ТОПОНОМАСТИКЕ У СРБИЈИ

Позната је данас чињеница у нашој археологији да се налазишта са споменицима и старинама из даље прошлости називају сличним именима за поља и пределе, без обзира на крај у којима се налазе. Та имена су за цело подручје Србије често иста, а понекада имају своје локално обележје или ужу распрострањеност. Тако поред општих имена има и уже локалних, као и општих са специфичним локалним обележјем. У погледу очуваности самих споменика имена се подједнако односе на очуване споменике, рушевине и оне сакривене под земљом. Није примећено да би одређена имена означавала и стање очуваности споменика и старина. Али ја сигурно да имена у већини случајева указују на врсту налазишта. Наиме, топоним јасно означава да ли је неко налазиште насеље, утврђење, светилиште, пут или мост, чесма или бунар, рудник или радионица. Али има случајева да се под одређеним називима за једну врсту споменика крије нека друга или помешано две и више врста. Што се временског одређивања тиче, за старост појединих налазишта не може се још утврдити да се извесна имена односе на одређене периоде којима споменици припадају. Но после брижљивог поређења многобројних имена за утврђења и гробља, изгледа ипак да се могу издвојити нека која одређено означавају да споменик припада праисториској епоси, римском времену или Средњем веку. Ова временска садржина у имену не оснива се на сазнању оних који су име давали — да споменик припада дотичној фази културног развоја. Напротив, она потиче из запажања разлике спољашњег изгледа једног утврђења или гробља у разним епохама и тај је изазвао диференцију у имену и у односу на старост споменика. Али уопште ваља знати да сва наша археолошка налазишта не носе данас позната типична имена из археолошке топономастика. Напротив, већи део се крије под најразличнијим именима која ничим

не указује на то да се под њима разуме или скрива неки споменик или старина.

Иначе, због своје обимности наша археолошка топономастика постала је изванредно важна за откривање оних споменика прошлости који су нестали под земљом и једва им се неки траг примећује на површини. Тако је изграђена специфично наша метода за рекогносцирање, изналажење несталих споменика и старина, за које се због оскудности површинског материјала и није знало да постоје, осим имена које их је открило. У нашој средини са још недовољно развијеним грађевинским радовима на копању путева, пруга, канала, темеља за зграде, бунара, геолошких сонди и другог — ова метода долази као значајна замена за оскудицу техничких археолошких налазака. У земљама где су многобројни технички земљани радови, већина археолошких открића везана је за дотичне радове. Код њих изналажење путем властите археолошке топономастике није било потробно и зато се она код њих није ни развијала. Напротив, код нас метода откривања скривених археолошких налазишта преко топономатике показала се неизбежном и помоћу ње су пронађене стотине досада непознатих науци и јавности споменика и старина. Врло је занимљиво приликом обиласка терена слушати тврдњу сељака да у њиховом крају нема никаквих старина. Када им се поставе питања да се нека поља или предели називају типичним именима наше топономастике, запазиће се да скоро у сваком селу постоји такав назив, али да мештани нису увек приметили трагове материјалне културе на њима. Заједнички излазак на терен скоро ће сигурно довести до тога да се под типичним именом нађе старо налазиште. Утврђено је тако да имена из наше археолошке топономастике крију несумњиво налазишта и никада нису без узрока давана пољима и пределима где се старине налазе.

Тиме је утврђен постанак наше археолошке топономастике. Она је увек везана за материјалне остатке из прошлости. Питање је само: када је она постала, да ли је старијег или новијег порекла. Имена из топономастике на данас непознатим и неприметним археолошким налазиштима указују да су им морало бити дата раније, док су била више сачувана и док су стрчала јаче над земљом. Али у сваком случају је то морало бити у времену када споменици нису били више у употреби, већ су као напуштени и делимично очувани или као рушевине изазвали пажњу околног становништва, да им даје специфично име. То је у нашем српском историском развоју могло бити у два маха, после пропасти вели-

ких култура. Иза њих су остали напуштени споменици и старине. Ово пада у време раног Средњег века после пропасти високе римске цивилизације када су словенска варварска племена населила Балкан, као и у време пропасти српске средњеveковне културе под Турцима. У обе фазе после високих културних тековина од којих су остали значајни напуштени грађевински споменици — становништво наше земље је поново доспевало за извесно време у скоро варварско стање, са примитивном материјалном културом. Она за собом оставља слабијег трага. Становништво је поново тада губило писменост, која је и у антици и нашем Средњем веку била знатно распрострањена. У тим условима људи су врло живо запажали напуштена и врло значајна и видљива насеља, утврђења, светилишта и гробља и давали им имена специфична за нашу археолошку топономастику. Давни споменици и старине су се лагано рушили и нестајали под земљом, али је остајало име поља или предела које је несумњиво указивало савременом археологу истраживачу где треба открити налазиште. Уколико су споменици били од врло чврстог материјала и повучени далеко од каснијих насеља и путева, тако да их човек није могао рушити ради добивања старог грађевинског материјала, остали су очувани или као рушевине, али са типичним старим именима, заједничким и за нестале споменике.

Сама наша археолошка топономастика као целина отскора је позната. Знало се раније само за неколико појединачних назива који су се некако доводили у везу. Тек је 1929 године начињена у Војводини прва систематска основа са свега двадесет типичних имена извучених из одговора неколико стотина школа о старинама и уметничким споменицима односног краја. Та основна наша археолошка топономастика проширена је и обогаћена још са много нових имена из Македоније коју је једна археолошка екипа прокрстарила 1932 и 1933 године. Тада је такође константовано да не постоји велика разлика између српске и македонске топономастике. Већ 1936 године, после накнадних обилазака терена у Србији и скупивши све раније податке, Моравски археолошки гласник је објавио 80 таквих имена. Данас, после петогодишњег рада Археолошког института САН на прикупљању података за монументално дело предвиђено у девет свезака, *Археолошки споменици и налазишта у Србији* (I део Западна Србија, је изашло, и II део Централна Србија, у припреми за штампу) и после изласка књиге М. и Д. Гарашанин, *Археолошка налазишта у Србији*, у којој су прикупљени сви ранији археолошки подаци, изводом из тих

публикација могло се утврдити 160 групних имена српске археолошке топономастике под којима се иначе крије неколико стотина разних археолошких налазишта посејаних по нашим крајевима. Та општа имена су објављена у моме раду *Основи истраживања археолошких налазишта*, изашло у Повременим издањима Археолошког института САН.

Али прилог намењен Ј. Филологу садржи 458 имена одређених налазишта само из праисториског и римског доба у Србији по поменутој литератури. Изостављена су средњовековна налазишта у Србији, као и сва из Македоније, јер се припремају за засебне прилоге. Исто тако ће тек накнадно моћи бити обрађена археолошка налазишта преосталих седам делова Србије из плана Археолошког института када буду објављени.

Како се види из списка налазишта, већина имена је српског порекла, али има и турских, мађарских и влашких имена за споменике и старине у Србији. Словом „п“ означена су праисториска, а словом „р“ римска налазишта.

Анина, Ђелије, Колубарски срез, р	Бубан, Горње Штипље, Белички срез, р
Аниште, Злодо, Рачански срез, р	Бубан, Јовановац, Крагујевачки срез, п
Аниште, Рајана, Црногорски срез, п	Бубан, Кусовац, Гружански срез, п
Аниште, Словац, Ваљевски срез, р	Бубан, Ново Село, Нишки срез, п/р
Балтина Чука, Прибој, Јужноморавски срез, р	Бубања, Глибовац, Јасенички срез, р
Банатска Паланка, Банатска Паланка, Вршачки срез, п/р	Бублија, Рудовци, Колубарски срез, п
Банатски Моноштор, Банатски Маноштар, Новонкежевачки срез, п	Варош, Бела Паланка, Белопаланачки срез, р
Бачка Паланка, Бачка Паланка, Бачкопаланачки срез, р	Варош, Бела Црква, Рађевски срез, п
Бачки Моноштор, Бачки Моноштор, Сомборски срез, п	Варош, Варош, Сврљишки срез, р
Бачко Градиште, Бачко Градиште, Бечејски срез, п	Варошиште, Виснбаба, Пожешки срез, р
Бедем Град, Грачаница, Грачанички срез, п	Велика Гомила, Горња Врежина, Нишки срез, п
Бедми, Маскаре, Темњишки срез, п	Велика Црквица, Јелашница, Нишки срез, р
Бела Паланка, Бела Паланка, Белопаланачки срез, п	Велика Хумка, Пожежена, Рамски срез, п
Београд, Београд, варош, п/р	Велики Луг, Поповић, Космајски срез, р
Бобије, Метлић, Поцерски срез, п	Велико Градиште, Велико Градиште, Рамски срез, р
Бојиште, Јелашница, Тимочки срез, р	Вељков Град, Дреновац, Параћински срез, п
Бојиште, Лисовић, Београдски срез, р	
Бојник, Бојник, Јабланички срез, р	
Борфеле, Слатина, Борски срез, п/р	

- Видров Град, Видровац, Крајински срез, р
- Вражогрнац, Вражогрнац, Параћински срез, р
- Вршка Чука, Прлита, Зајечарски срез, п/р
- Врбовита Хумка, Српски Крстур, Новокнежевачки срез, п
- Гамзиград, Гамзиград, Зајечарски срез, п/р
- Гламеј, Прахово, Крајински срез, п
- Гламија, Вајуга, Кључки срез, р
- Гламија, Љубичевац, Кључки срез, п/р
- Гламија, Прахово, Крајински срез, р
- Гламија, Ртково, Кључки срез, р
- Глашиначка Чука, Глашинце, Добрички срез, р
- Говедорова Хумка, Шурјан, Добрички срез, п
- Гомиле, Буковче, Крајински срез, р
- Гомилице, Вртиште, Нишки срез, п
- Горњи Катун, Варвариц, Темнишки срез, п
- Град, Бачина, Темнишки срез, п
- Град, Ковин, Ковински срез, п
- Град, Прахово, Крајински срез, п/р
- Град, Радујевац, Крајински срез, р
- Град, Рибаре, Хомољски срез, р
- Град, Старчево, Панчевачки срез, п
- Град, Стојник, Космајски срез, р
- Град Грачарац, Јеловик, Посавотамнавски срез, п
- Градац, Велико Лаоле, Млавски срез, р
- Градац, Горња Врежина, Нишки срез, р
- Градац, Градац, Копаонички срез, р
- Градац, Градац, Крагујевачки срез, п/р
- Градац или Градина, Дворска, Рађевски срез, р
- Градац, Добро Поље, Власотиначки срез, р
- Градац, Доња Студена, Нишки срез, р
- Градац, Доњи Милановац, Поречки срез, р
- Градац, Злокућане, Лесковачки срез, п
- Градац, Јелашница, Нишки срез, р
- Градац, Калиште, Пожаревачки срез, р
- Градац, Конопница, Власотиначки срез, р
- Градац, Крепољин, Хомољски срез, р
- Градац, Сип, Кључки срез, р
- Градац, Скела, Посавски срез, п
- Градачки Поток, Грабовица, Кључки срез, р
- Градачки Поток, Црна Трава, Власотиначки срез, р
- Градашница, Бериловац, Нишавски срез, р
- Градашница, Орашац, Лесковачки срез, р
- Градина, Ариље, Ариљски срез, р
- Градина, Бечевица, Гружански срез, п
- Градина, Горњи Барбеш, Нишки срез, р
- Градина, Грбице, Гружански срез, п
- Градина, Грошница, Гружански срез, п
- Градина, Доњи Петровци, Румски срез, р
- Градина, Жупањевац, Лавачки срез, р
- Градина, Мокра, Белопаланачки срез, р
- Градина, Нови Бановци, Старопазовачки срез, п/р
- Градина, Пријездић, Ваљевски срез, п
- Градина, Прилике, Моравички срез, р
- Градина, Прилипац, Пожешки срез, р
- Градина, Рогача, Драгачевски срез, р
- Градина Брдо, Рожанство, Златиборски срез, р
- Градина, Сремска Митровица, варош, п
- Градина, Стапари, Ужички срез, п
- Градина, Стојићи, Црногорски срез, р
- Градина, Сурдук, Старопазовачки срез, р

- Г р а д и н а, Ужичка Пожега, Пожешки срез, р
- Г р а д и н а, Шареник, Моравички срез, п/р
- Г р а д и ћ, Велика Каменица, Кључки срез, р
- Г р а д и ћ, Доња Каменица, Тимочки срез, р
- Г р а д и ћ, Пирот варош, р
- Г р а д и ћ, Радујевац, Крајински срез, р
- Г р а д и ш к а Ч у к а, Ошљане, Тимочки срез, р
- Г р а д и ш т е, Алексинац, Моравски срез, р
- Г р а д и ш т е, Бански Дол, Царибродски срез, р
- Г р а д и ш т е, Бербатово, Нишки срез, р
- Г р а д и ш т е, Бучје, Тимочки срез, р
- Г р а д и ш т е, Вакуп, Моравски срез, р
- Г р а д и ш т е, Витковац, Моравски срез, п
- Г р а д и ш т е, Врање, варош, р
- Г р а д и ш т е, Вратарица, Зајечарски срез, п
- Г р а д и ш т е, Вукоња, Моравски срез, р
- Г р а д и ш т е, Градиште, Тимочки срез, р
- Г р а д и ш т е, Градсково, Зајечарски срез, р
- Г р а д и ш т е, Гребенац, Вршачки срез, п
- Г р а д и ш т е, Грљан, Зајечарски срез, р
- Г р а д и ш т е, Губеревац, Космајски срез, р
- Г р а д и ш т е, Дадинце, Власотиначки срез, р
- Г р а д и ш т е, Иђош, Кикиндски срез, п
- Г р а д и ш т е, Корбевац, Врањски срез, р
- Г р а д и ш т е, Корман, Моравски срез, р
- Г р а д и ш т е, Космовац, Белополачки срез, р
- Г р а д и ш т е, Крупац, Нишки срез, р
- Г р а д и ш т е, Кулина, Моравски срез, р
- Г р а д и ш т е, Љуљаци Гружански срез, п
- Г р а д и ш т е, Мирово, Бољевачки срез, р
- Г р а д и ш т е, Мироч, Поречки срез, р
- Г р а д и ш т е, Орешац, Вршачки срез, п
- Г р а д и ш т е, Паблештица, Нишавски срез, р
- Г р а д и ш т е, Породин, Моравски срез, р
- Г р а д и ш т е, Прибој, Лесковачки срез, р
- Г р а д и ш т е, Прњиловица, Моравски срез, р
- Г р а д и ш т е, Пруговац, Моравски срез, р
- Г р а д и ш т е, Радичевац, Тимочки срез, п
- Г р а д и ш т е, Рготина, Зајечарски срез, р
- Г р а д и ш т е, Сеона, Подунавски срез, п/р
- Г р а д и ш т е, Чингаловица, Нишавски срез, р
- Г р а д н у л и ц а, Зрењанин, варош, п
- Г р а д с к а Г л а м а, Ошљане, Тимочки срез, р
- Г р а д с к и П о т о к, Битврђа, Јужноморавски срез, р
- Г р а ч а ц, Грачац, Жички срез, р
- Г р о б љ а н с к о б р д о, Биоска, Ужички срез, р
- Г р о б љ е, Лоњин, Азбуковачки срез, п
- Г р о б љ и ш т е, Бабе, Космајски срез, р
- Г р о б љ и ш т е, Мађере, Топлички срез, р
- Г р о б н и ц е, Горобиље, Пожешки срез, п/р
- Г р о б н и ц е, Грачаница, Грачанички срез, п
- Г р о б н и ц е, Засавице, Мачвански срез, п
- Г р о б о в и ц а, Горња Буковица, Ваљавски срез, р
- Г у м н и ш т е, Павловац, Врањски срез, п

Девин, Буљане, Параћински срез, п
 Дединац, Грабовица, Косанички
 срез, р
 Драшковачки град Гацин Хан,
 Нишки срез, р
 Дувари, Вила, Топлички срез, р
 Дуварине, Белегиш Старопазовач-
 ки срез, р
 Ђубрик, Сремски Карловци, Ново-
 садски срез, п
 Заграђе, Врбица, Зајечарски срез, р
 Засеље, Каленићи, Пожешки
 срез, р
 Збеговиште, Брежане, Пожарева-
 чки срез, р
 Збежиште, Вучје, Лесковачки
 срез, р
 Зидине, Вајуга, Кључки срез, п
 Зидине, Велико Орашје, Поморав-
 ски срез, р
 Зидине, Мала Митровица, Мачван-
 еки срез, р
 Зиндан, Рутевац, Моравски срез, р
 Златовац, Рудовци, Колубарски
 срез, р
 Злодо, Злодо, Рачански срез, р
 Злокућани, Злокућани, Источки
 срез, р
 Злокућане, Злокућане, Лесковачки
 срез, п
 Иван Кула, Иван Кула, Косанички
 срез, р
 Исперлик, Сврљиг, Сврљишки
 срез, р
 Јасичка Чука, Горња Комарица,
 Крагујевачки срез, п
 Јеринин Град, Велика Сугубица,
 Левачки срез, р
 Јеринин, Град, Луково, Косани-
 чки срез, р
 Јеринин Град, Словац, Ваљевски
 срез, р
 Јеририно брдо или град, Гра-
 дац, Крагујевачки срез, пер
 Јеририно брдо, Космај, Космај-
 ски срез, р
 Јошије, Николинац, Сврљишки
 срез, р

Калањевци, Калањевци, Љишки
 срез, р
 Кале, Бербатово, Нишки срез, р
 Кале, Глашинец, Добрички срез, р
 Кале, Градиште, Тимочки срез, р
 Кале, Јалботина, Нишавски срез, р
 Кале, Корбевац, Врашки срез, р
 Кале или Градиште, Чиниглав-
 ци, Нишавски срез, р
 Калемегдан, Београд, варош, п/р
 Калемиди, Железник, Београдски
 срез, р
 Каленићи, Каленићи, Пожешки
 срез, р
 Калетинце, Калетинце, Нишки
 срез, р
 Калех Баир, Врашка Бања, Враш-
 ски срез, р
 Калиманце, Калиманце, Јужно-
 моравски срез, р
 Калиште, Калиште, Пожаревачки
 срез, р
 Кална, Кална, Тимочки срез, п/р
 Калужерац, Барје, Лесковачки
 срез, п
 Караула, Звездан, Зајечарски
 срез, р
 Катун, Катун, Моравски срез, п/р
 Камаре Хумка, Банатско Аран-
 ђелово, Новокнежевски срез, п
 Кик, Свилеува, Посавотамнавски
 срез, п
 Киково Брдо Рибашевина, Ужи-
 чки срез, п
 Кнежица, Кнежица, Млавски
 срез, р
 Копашница, В. Копашница, Лес-
 ковачки срез, п
 Копоник, Копоник, Копонички
 срез, п/р
 Костајник, Лозница, Јадрански
 срез, р
 Костиљак, Костиљак, Јужноморав-
 ски срез, р
 Костино Грло, Буковче, Крајин-
 ски срез, р
 Костол, Зајечар, варош, р
 Костол, Костол, Кључки срез, п/р
 Костол, Црнајка, Поречки срез, р

- К о с т о л а ц, Костолац, Пожаревачки
 срез, п/р
 К р а љ е в а к у ћ а, Раковац, Бујано-
 вачки срез, р
 К р е м е н а ц, Бела Паланка, Белопа-
 ланачки срез, р
 К р е м е н а ц, Горњи Крупац, Морав-
 ски срез, п
 К р е м е н а ц, Рујник, Нишки срез, п
 К р е м е н а ц, Хум, Нишки срез, п
 К р е м е н и т е њ и в е, Барајево, Бео-
 градски срез, п
 К р е м е њ а к, Бока, Јашатомићки
 срез, п
 К р е м е њ а к, Горња Врањска, Поцер-
 ски срез, п
 К р е м е њ а к, Жабари, Ваљевски
 срез, п
 К р е м е њ а к, Сајан, Кикиндски
 срез, п
 К р е м е њ а к, Чока, Новокнежевски
 срез, п
 К р с т и ћ е в а Хумка, Зрењанин,
 варош, п
 К у л а, Житораја, Добрички срез, р
 К у л а, Зоруновац, Тимочки срез, р
 К у л а, Кула, Кулски срез, п
 К у л а, Кула, Пожаревачи срез, р
 К у л а, Михаиловац, Крајински срез, р
 К у л а, Стогазовац, Тимочки срез, р
 К у л а, Текија, Кључки срез, р
 К у л а, Црнајка, Поречки срез, р
 К у л и н а, Борач, Гружански срез, п
 К у л и н а, Белојинац, Добрички срез, р
 К у л и н а, Врћеновица, Моравски
 срез, р
 К у л и н а, Јелашица, Нишки срез, р
 К у л и н а, Кулина, Моравски срез, р
 К у л и н а, Мала Митровица, Мачван-
 ски срез, р
 К у л и н а, Петровац, Крагујевачки
 срез, р
 К у л и н а, Потркање, Тимочки срез, р
 К у л и н а, Равна, Тимочки срез, п
 К у л и ш т е, Варош, Сврљишки срез, р
 К у л и ш т е, Књажевац, Тимочки
 срез, р
 К у л и ч, Кулич, Подунавски срез, р
 К у р в и н Г р а д, Мала Врбица, Кљу-
 чки срез, п/р
 К у р в и н Г р а д, Орљане, Добрички
 срез, р
 К у р в и н Г р а д, Малашиште, Нишки
 срез, р
 К у њ е р и н е, Јадранска Љешница,
 Јадрански срез, п
 К у њ е р и н е, Свилеува, Посавотам-
 навски срез, п¹
 К у с т у л Г р а д, Дубравица, Пожаре-
 вачки срез, р
 Л а ђ и ш т а, Јелашица, Нишки
 срез, р
 Л а ђ у р и н е, Козјак, Јадрански
 срез, п
 Л а т и н с к а К у л а, Бучје, Тимочки
 срез, р
 Л а т и н с к а К у л а, Ласово. Боље-
 вачки срез, р
 Л а т и н с к а ц р к в а, Глашинце, До-
 брички срез, р
 Л а т и н с к о г р о б љ е, Биљег, До-
 брички срез, р
 Л а т и н с к о г р о б љ е, Врћеновица,
 Моравски срез, р
 Л а т и н с к о г р о б љ е, Гредетин,
 Моравски срез, п
 Л а т и н с к о г р о б љ е, Мачкат,
 Ужички срез, р
 Л о г о р и ш т е, Краљево, Моравски
 срез, р
 Л о ш е п л о ч е, Стубла, Лесковачки
 срез, п
 Л у г, Глоговица, Моравски срез, р
 Л у г, Опорница, Крагујевачки срез, р
 Л у г о в и, Жупањевац, Колубарски
 срез, р
 М а г у л к а, Станичење, Нишавски
 срез, п/р
 М а ђ и л а, Чиниглавци, Нишавски
 срез, р
 М а ђ а р с к о г р о б љ е, Бабе, Ко-
 смајски срез, р
 М а ђ а р с к о г р о б љ е, Горња Врањ-
 ска, Поцерски срез, п
 М а з г и н а Хумка, Елемир, Бегеј-
 ски срез, п
 М а ј д а н, Бабе, Космајски срез, р¹
 М а ј д а н, Корбеовац, Врањски срез, п
 М а ј д а н, Мајдан, Новокнежевачки
 срез, п

- Мајданпек, Мајданпек, Поречки
срез, п/р
 Мала Кулајна, Давидовац, Пара-
ћински срез, п
 Мала Хумка, Апатин, Сомборски
срез, п
 Мали Бубан, Корман, Крагујева-
чки срез, р
 Мали Град, Богојево, Оџачки
срез, п
 Мали друм, Поповић, Космајски
срез, п
 Мали шанац, Апатин, Сомборски
срез, п
 Мало Село, Велика Каменица,
Кључки срез, р
 Манастирине, Мастирине,
Араповац, Колубарски срез, р
 Манастирица, Манастирица,
Млавски срез, р
 Манастириште, Каменица, Ниш-
ки срез, р
 Манастириште, Клење, Белопа-
ланачки срез, р
 Марков Град, (Кале), Врање, ва-
рош, р
 Маркова крча, Нересница,
Звишки срез, р
 Метериз, Црквице, Рачански
срез, р
 Метерис, Буковче, Крајински
срез, р
 Метерис, Мироч, Поречки срез, р
 Метерис, Прахово, Крајински
срез, р
 Могила, Бела Паланка, Белопала-
начки срез, р
 Могила, Блато, Нишавски срез, р
 Могила, Биковче, Крајински срез, р
 Могила, Михайловац, Крајински
срез, р
 Могила, Пирот, Нишавски срез, п
 Мраморак, Мраморак, Ковински
срез, п
 Мраморак, Мраморак, Јасенички
срез, п/р
 Мраморје, Брезовица, Ваљевски
срез, п
 Ограда, Мала Врбица, Кључки
срез, р
 Пазариште, Копашница, Лескова-
чки срез, р
 Панђуриште, Комирић, Подгор-
срез, п
 Пиштољине Буковче, Белички
срез, п
 Подграђе, Подграђе, Гњилански
срез, р
 Попова Хумка, Сента, Сенћански
срез, п
 Поповац, Поповац, Јабланички
срез, р
 Поповац, Поповац, Параћински
срез, р
 Поповица, Поповица, Крајински
срез, п
 Пусто Село, Богојево, Оџачки
срез, п
 Рготина, Рготина, Зајечарски
срез, п
 Римска друмина, Каменица,
Гружански срез, р
 Римски град, Вишњица, Београд-
ски срез, р
 Римски пут, Црквеница, Леско-
вачки срез, р
 Римски шанац, Богојево, Оџачки
срез, п
 Римски шанац, Оџаци, Оџачки
срез, п
 Римско гробље, Велика, Каме-
ница, Кључки срез, р
 Римско гробље, Висибаба, По-
жешки срез, р
 Римско гробље, Горјани, Ужи-
чки срез, р
 Римско гробље, Губеревац, Кос-
мајски срез, р
 Римско Гробље, Уровица, Кра-
јински срез, р
 Ровине, Сремски Карловци, Ново-
садски срез, п
 Рударе, Звечан, Звечански срез, р
 Рударе, Рударе, Косанички срез, р
 Рудна Глава, Рудна Глава, По-
речки срез, п/р
 Рудник, Рудник, Дренички срез, р

- Рудник, Рудник, Таковски срез, п/р
 Рудобрдо, Шопић, Колубарски срез, п
 Рудовци, Рудовци, Колубарски срез, р
 Рујан, Врутци, Ужички срез, р
 Рујиште, Брестовик, Подунавски срез, р
 Рујиште, Рујиште, Ражањски срез, п
 Рујковац, Рујковац, Јабланички срез, р
 Рујник, Хум, Нишки срез, п/р
 Рујо, Марковица, Драгачевски срез, п
 Руњане, Руњане, Јадарски срез, п
 Русалиско гробље, Вратарица, Зајечарски срез, р
 Сарлак или Хисарлик, Пирот, варош, р
 Селичевица, Гркиња, Нишки срез, п
 Селиштанце, Копривница, Зајечарски срез, р
 Селиште, Белићи, Ваљевски срез, п
 Селиште, Буковче, Крајински срез, р
 Селиште, Варварин, Темњићи срез, р
 Селиште, Велика Дренова, Трстенички срез, п
 Селиште, Винци, Рамски срез, р
 Селиште, Глоговица, Крајински срез, р
 Селиште, Горња Врањска, Поцерски срез, п
 Селиште, Драгаљ, Љишки срез, п
 Селиште, Крупац, Нишавски срез, р
 Селиште, Пирот, варош, р
 Селиште, Ртково, Кључки срез, р
 Селиште, Сремски Карловци, Новосадски срез, п
 Селиште, Сумраковац, Бољевачки срез, р
 Селиште, Тарош, Бегејски срез, п
 Селиште, Трупале, Нишки срез, п
 Селиште, Уровица, Крајински срез, р
 Селиште, Шимановци, Земунски срез, р
 Сељане, Сељашница, Милешевски срез, р
 Сељашница, Сељашница, Милешевски срез, р
 Становиште, Ресник, Крагујевачки срез, п
 Стара Градина, Грачаница, Грачанички срез, р
 Стара црква, Ковин, Ковински срез, р
 Стари Бунар, Бунар, Балички срез, п
 Старо гробље, Бајина Башта Рачански срез, р
 Старо гробље, Жежевица, Пожешки срез, р
 Старо гробље, Крива Река, Златиборски срез, р
 Старо гробље, Парамун, Црногорски срез, п
 Старопутина, Бабовиште, Моравски срез, р
 Старо Село, Глушци, Мачвански срез, п
 Старо Село, Горња Врањска Поцерски срез, п
 Старо Село, Јеловац, Деспотовачки срез, п
 Старо Село, Љубинић, Посавски срез, п
 Старо Село, Михаљевци, Земунски срез, р
 Старо Село, Стара Пазова, Старопазовачки срез, р
 Старо Село, Стојник, Космајски срез, р
 Старо Село, Урсуде, Левачки срез, р
 Стража, Бучје, Тимочки срез, р
 Стража, Језеро, Деспотовачки срез, р
 Стража, Калиманце, Јужноморавски срез, р
 Стража, Ласово, Бољевачки срез, р
 Стража, Осмаково, Нишавски срез, р
 Стража, Параћин, варош, р
 Стража, Ресник, Лужички срез, р
 Стража, Рготина, Зајечарски срез, р

- Стража, Стража, Вршачки срез, р
 Стража, Трстеник, Трстенички срез, р
 Стражник, Копорин, Звечански срез, р
 Сува Чесма, Лучани, Драгачевачки срез, п
 Табље, Буковац, Вељевски срез, п
 Тавница, Каран, Ужички срез, р
 Тилва Рош, Вољуја, Звишки срез, р
 Тилва Рошије, Савинац, Бољевачки срез, р
 Тилварош, Бор, Борски срез, п/р
 Топоница, Топоница, Нишки срез, п
 Топоница, Топоница, Пожаревачки срез, р
 Трговиште, Трговиште, Тимочки срез, р
 Трианте, Михаљевци, Земунски срез, р
 Тројанов Град, Цер, Посавски срез, р
 Тумба, Вртиште, Нишки срез, р
 Тумба, Гркиња, Нишки срез, р
 Тумба, Кална, Тимочки срез, п
 Тумба, Трупаље, Нишки срез, п
 Турија, Алексинац, Моравски срез, п
 Турија, Вукоња, Моравски срез, р
 Турије, Јабуковац, Крајински срез, р
 Турија, Турија, Бечејски срез, п
 Ђелије, Јаловик, Посавотамнавски срез, п
 Ђелије, Кузмин, Сремскомитровички срез, р
 Ђерамидиште, Мишар, Поцерски срез, р
 Ђетаће, Буковче, Крајински срез, р
 Ђетаће Маре, Гребенац, Вршачки срез, р
 Ђилер, Злокућане, Лесковачки срез, п
 Умка, Винци, Рамски срез, р
 Умка, Мириловац, Параћински срез, п
 Умка, Умка, Београдски срез, р
 Умке, Добрача, Гружански срез, п
- Уровица, Уровица, Крајински срез, п
 Фаца Анастори, Уровица, Крајински срез, п
 Хатар Халом, Елемир, Бегејски срез, п
 Хисар, Лесковац, варош, п/р
 Хумка, Рогојевац, Гружански срез, п
 Хумка, Сараново, Лепенички срез, п
 Хумка Анка, Рабе, Новокнежевачки срез, п
 Хумка Стража, Влајковац, Вршачки срез, п
 Хумска Чука, Хум, Нишки срез, п/р
 Царева Хумка, Баранда, Панчевачки срез, п
 Царев грм, Липница, Јадрански срез, п
 Царево корито, Јелашница Нишки срез, п/р
 Цариград, Гучево, Јадрански срез, п
 Царичина, Душановац, Крајински срез, р
 Цинцарски гроб, Хум, Нишки срез, р
 Црквенац, Борак, Београдски срез, р
 Црквенац, Жежевица, Љубинкотрнавски срез, п
 Црквенац, Жежевица, Пожешки срез, п/р
 Црквина, Вртиште, Нишки срез, п
 Црквина, Висибаба, Пожешки срез, п
 Црквина, Горљи Барбеш, Нишки срез, р
 Црквина, Доња Добрица, Пожешки срез, р
 Црквине, Јелашница, Нишки срез, п
 Црквине, Каменица, Гружански срез, п
 Црквине, Отањ, Пожешки срез, р
 Црквине, Рудник, Таковски срез, р
 Црквине, Стублине, Посавски срез, п
 Црквица, Шашинци, Сремскомитровички срез, р

Црквиште, Ново Село, Нишки срез, р	Чукар, Павловац, Брањски срез, п
Црковница, Црковница, Лесковачки срез р	Чукар, Проваљеник, Лужички срез, р
Црна Чука, Рудна Глава, Поречки срез, п/р	Џиновско гробље, Лађевци, Жички срез, п
Чанчићи, Брезовица, Ваљевски срез, п	Џиновско гробље, Градац, Крагујевачки срез. п/р
Чардак, Доња Врежина, Нишки срез, п	Шанац, Горња Топоница, Нишки срез, п
Чаршија, Рипањ, Београдски срез, п	Шанац, Јелашница, Нишки срез, р
Четаче, Дупљаја, Вршачки срез, п	Шанац, Плочник, Топлички срез, п
Читлук, Читлук, Расински срез, п	Шаренград, Црнијево, Подгорски срез, р
Чифлук, Вртиште, Нишки срез. п	Шибова Хумка, Шурјан, Јашатомићи срез, п
Чука, Битврђа, Јужноморавски срез, р	Ширин Град, Мала Митровица Мачвански срез, р
Чука, Градашница, Ласковачки срез, р	Шор, Козјак, Јадрански срез, п

Др. Миодраг Грбић

Miodrag Grbić

Beitrag zur Forschung der archäologischen Toponomastik in Serbien

Es ist durch langjährige Forschung festgestellt, dass die Fundplätze in Serbien und in den benachbarten Gebieten Jugoslaviens gewöhnlich typische Namen tragen. Aus Fundberichten wurden 160 allgemeine Benennungen der serbischen archäologischen Toponomastik zusammengefasst und in „Osnovi istraživanja arheoloških nalazišta“ (Ausgabe, Arheološki institut SAN — Beograd, 1953) veröffentlicht.

Die einzelnen Toponima in diesem Beitrag sind nur den bisher bekannten und veröffentlichten Denkmälern und Fundplätzen in Serbien entnommen.